

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

PIK ВИДАННЯ • JAHRGANG 71

КВІТЕНЬ • APRIL 2019 • Nr. 7 (3011)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ЗНАЧЕННЯ ЧУДА ВОСКРЕСІННЯ ЛАЗАРЯ

Голос Твій, Господи, знищив царство аду, і слово Твоєї влади піднесло з гробу чотириденного. І став Лазар прообразом спасенним воскресіння...
(Стихира вечірні Лазаревої суботи)

Ісус Христос здійснив багато чудес за час Свого життя, та жодне з них не було таке велике, як воскресіння Лазаря. Це чудо було для багатьох дуже переконливим доказом Христового божества. Один з Отців Церкви каже: «Спаситель вирвав дочку Яїра з рук смерті, юнака з Наїну із зубів смерті, а Лазаря зі самого нутра смерті». Ця подія становить кульмінацію Христового об'явлення за допомогою чудес. Тут Христос виступає як Пан життя і смерті, як Переможець смерті, як всемогутній Бог.

Продовження на 2 стор. ▼

Джотто ді Бондоне, «Воскресіння Лазаря», 1304–6 рр., розпис в каплиці Скровеньї (Падуя, Італія)

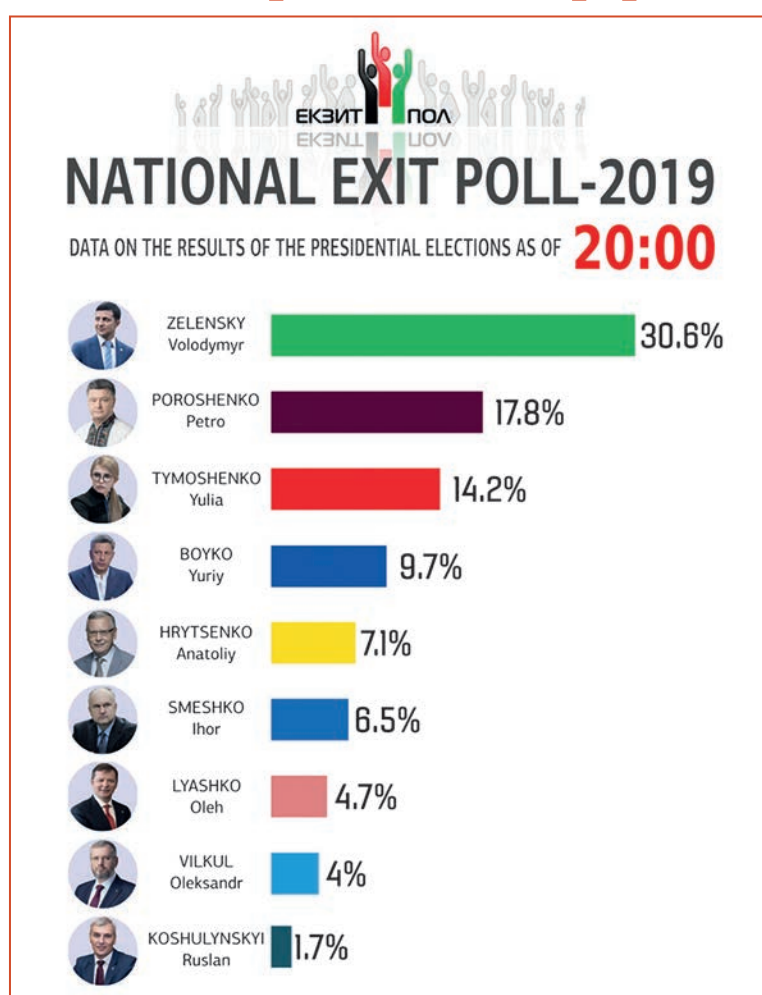
ГНІВ – ЩЕ НЕ ГІДНІСТЬ

Результати першого туру голосування за президента для багатьох стали шоком. Найбільш холеричні заявили про бажання покинути країну, бо не можуть прийняти вибору своїх співгромадян. Голосували мільйони. Такі ж мільйони голосували за Brexit, мільйони сьогодні в гніві приймають неосмислені рішення.

Тисячі вступають в злі та агресивні сварки в соцмережах, піддаючи нещадній та часом несправедливій критиці супротивників. Розбиті ілюзії тих, які думали, що все відбудеться швидко. Розчарування, що летить на нас з усіх боків відображає глибшу проблему сучасної глобальної культури – нереалістичні, нетерпеливі, надмірні очікування. Вони завжди провадять до розчарування, а розчарування до гніву...

Гнів огорнув країну від оголошення перших результатів екзит-полів і наростає. Саме гнів, а не результати лякають. Ще в дитинстві мені мама говорила, що у гніві не варто вияснювати стосунки з рідними та друзями і робити вирішальні кроки. Сьогодні хочу закликати всіх прислухатися до маминої поради.

Для тих, хто щодня уважно спостерігає та працює над розвитком країни, встановленням справедливості, над автентичним

духовним життям та правдивою культурою, у результатах першого туру президентських перегонів немає несподіванки. Вибори візуалізували нас самих. Кожен має право сказати своє слово. Слово кожного враховане.

Якщо мозаїка, що вимальовується, вам не подобається, треба заковувати рукави і братися до роботи. На Майдані ми говорили, що дорога від страху до гідності складна і тривала. Виглядає, що страху ми позбулися, але гнів – це ще не гідність. Кажуть, що пекло починається з піни в кутику губ ангела, що агресивно бореться за справедливість. Облишмо гнів. Він, як і страх, жахливий порадник.

Ідімо разом, ідімо з Богом. Не оглядаймося на помилки інших, але жертвовно працюймо. Ми не одне пережили. І випробування нас загартували.

Орієнтуймося на людей, що мали позицію вчора і позавчора, які вміли зберегти і плекати гідність в радянські часи і в бурхливий час початку нашої Незалежності.

До мудрості і глибини можна вести лише власним прикладом. Мудрість, глибина, гідність – це тонкі справи, пізнавати і вивчати які треба довго. Важкі обставини виявляють правду про нас. Ми справжні увиразнюємося в труднощах.

Продовження на 3 стор. ▼

ЗНАЧЕННЯ ЧУДА ВОСКРЕСІННЯ ЛАЗАРЯ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Відомий церковний письменник і аскет, о. М. Мешлер, розважаючи про велич цього чуда і його дію на живих, каже: «Це вже не був Ісус із Назарета, ані могутній учитель, ані один з давніх пророків, ані якийсь дух з другого світу, – це був Сам Живий Бог. Одне його слово звенить через безодню вічності і знову приводить душу з кінця потойбічного

світу. Промінь блискавки проходить крізь темноту гробу і засвічує в мертвих костях іскру життя» (Життя ГНІХ у Розважаннях, т. II, с. 103–4). Це чудо є водночас символом славного Христового воскресіння і прообразом воскресіння всіх людей.

Велич і слава цього чуда були безпосередньою причиною Христового тріумфального в'їзду до Єру-

салиму у Квітну неділю. Захоплений народ вітав Христа не тільки як свого пророка, але і як свого Месію, свого Царя і Господа.

У кінці воскресіння Лазаря прискорило муки і смерть нашого Спасителя. Багато людей увірували в Христа та йшли за Ним, а це занепокоїло жидівську старшину, яка скликала раду. «Зібрали тоді первосвященники

та фарисеї раду, – читаємо у святому Євангелії від Йоана, – і заговорили: «Що робити нам? Силу чудес отой чоловік робить! Якщо залишимо його так, то всі увірують в Нього... Від того дня, отже, ухвалили вони Його вбити» (11, 47–48 і 53). «Тоді первосвященники ухвалили і Лазаря вбити» (12, 10).

Хай це величне й дивне чудо воскресіння Лазаря

скріпить і нашу віру в Христове божество та наше власне воскресіння. Той самий Христос, що воскресив чотириденного Лазаря, у свій час і нас воскресить до щасливого й вічного життя. Він сам нас запевняє: «Я – воскресіння і життя. Хто в мене вірує, той навіть і вмерши – житиме!» (Йо. 11, 25).

**о. Юліян Катрій, ЧСВВ,
«Пізнай свій обряд»**

З Катехизму УГКЦ

Воскресіння як перемогу над смертю Церква починає святкувати спомином про воскресіння Лазаря, коли Ісус об'являє Себе «Воскресінням і Життям»: «Хто в мене вірує, той навіть і вмерши – житиме!» (Йо. 11, 25). Лазарева субота, якою починається Квітна тріодь, вводить у Страсний тиждень, який несе благу вість про перемогу Христа над гріхом і смертю че-

рез Його страждання і хрест. Знаком грядущої перемоги є вхід Христа – Боголюдини – в Єрусалим. «Як людина Він заплакав, затуживши за Лазарем, – а як Бог воскресив його з мертвих; як людина Він сів на ося, – а як Бога Його вітали: "Благословен, Хто йде в ім'я Господнє"».

(221)

«Помер» – це, коли щойно був, а тут раз – і пуста. Завжди дуже несподівана. Саме там, де мріяв, усміхався, спілкувався, жив – був. А тепер прозора порожнеча одягає його обриси і розмовляє його голосом, дивиться тим самим поглядом, навіть усмішкою його намагається усміхатися. Але усмішка та якась невесела, порожня. Суцільна порожнеча на тому самому місці, де ще зовсім недавно був дуже живий і дуже важливий Хтось. А тепер інший день чужого часу. Той самий, якому назавжди судилося стати Страсною п'ятницею.

У світі існують дві речі, в яких людина не має жодних підстав сумніватися: «я народився» і «я помру». Жодних сумнівів: так просто, певно, так беззаперечно. Чому ж тоді болить така завжди болюча печаль, що нездоланно ходить слідом, ніби тінню від власної особистості, проектуючи себе у чиюсь долю? Печаль, що стає

дійсністю; біль від того, що якась дійсність минула.

У печалі такої є ім'я, зовуть її «Мати». І біль той не безіменний.

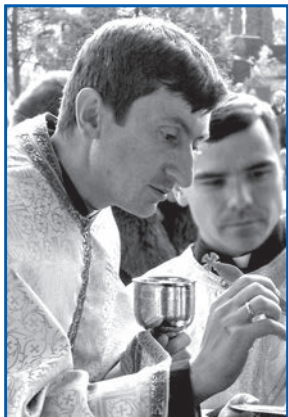
Його звати «Син». Вони часто зустрічаються під хрестами. Під тими самими хрестами, на яких історія безжалісно розпинає просто людину

в координатах звичайного людського життя. Ніби цвяхами пронизує, знерухомлює, паралізує уламками від артилерійських снарядів. Як тепер під Ловайськом, Дебальцевим, у металево-бетонних нетрях ДАПу чи в степах Приазов'я. Мати Печаль і Син Біль вкотре перетинаються у непроглядній порожнечі під якимось із хрестів, очікуючи воскресіння життя – світанку нового дня, в якому не буде більше «ні болю, ні печалі, ні зітхання, а лиш життя безконечне».

Мати Печаль і Син Біль – сьогодні, як і тоді – дивляться на розп'ятого Бога, шукаючи надії, певності, що іще не все сказано, що остаточне слово в історії людства завжди за Любов'ю. Тільки їй під силу здолати прірву часу та простору, пустелю самотності та порожнечу чиеїсь відсутності. А відтак, смерть – то не кінець, а лиш початок. Бо коли Любов справжня – сильніша за саму смерть.

Як тоді в Єрусалимі...

**Отець Андрій Зелінський,
капелан 36 ОбрМП,
Страсна п'ятниця, 06.04.2018.**

Сповідь ніколи не принижує людину

ЯКІ ПОМИЛКИ ЛЮДИ НАЙЧАСТІШЕ РОБЛЯТЬ НА СПОВІДІ?

Отець Іван Січкарик: Насамперед, це є поспішне, недбале приготування до сповіді. Є п'ять умов приготування до сповіді, вони записані в молитовниках чи в катехизмі – усе це треба виконати. Коли людина хоче все одразу сказати, то починає губитися. Перешкодою доброї сповіді є також страх і сором. Як кажуть святі отці, коли людина грішить демон сором забирає, а коли хоче покаятися – повертає. Така людина не відважується стати в правді і показати усі свої духовні рани. Дехто переймається, що його таємниця буде виявлена. Тут варто сказати, що священник зобов'язаний дотримуватися таємниці сповіді, він не має права нікому її виявити під загрозою смерті і навіть після смерті каянника.

Багато хто просто не бачить своїх гріхів. «Не вкрав, не убив», – і на тому все. А такі речі, як крикнути, не стерпіти, посваритися, не змовчати, не допомогти, полінуватися, чи бути недоброю, чи недобрий приклад подати, чи переїсти, чи сказати погане слово, заздрити, гніватись, не зробити того, що повинна була зробити – цього людина не бачить.

Багато людей на сповіді говорять про чужі гріхи або звинувачують у своєму гріху інших. Є такі, що перераховують свої кращі риси, говорять про те, як вони гарно моляться, скільки добра роблять – усе це добре, але це не є сповідь. Надмірна деталізація теж є зайвою, якщо ці деталі не змінюють суті гріха і не помножують його, то описувати докладно ситуацію не варто, бо тоді сповідь перетворюється на духовну розмову.

Фрагмент інтерв'ю Оксани Небесної з отцем-доктором Іваном Січкариком. Подано за: «Файне місто Тернопіль»

ГНІВ – ЩЕ НЕ ГІДНІСТЬ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Наш Месія – не політик, наша остаточна надія не в сильних чи популярних світу цього. Не біймося, підставмо одне одному дружнє плече і робімо правдиві речі там, де покликані. Формула, яка скріплює і дає надію, проста: автентичне служіння, жертвенна любов і віра в Божу присутність.

Господь близько. Мараната!

Борис Гудзяк, новоіменований архієпископ Філадельфійської архієпархії, президент Українського католицького університету.
Подано за: LB.ua

СУЧАСНА ІКОНА НЕ ВСТИГАЄ ЗА СВІТОМ

Ікона Спас Нерукотворний із Воцятинського іконостасу Йова Кондзелевича, 1722 р., зі збірки НМЛ

Про художні пошуки у сучасному сакральному мистецтві, спробу переосмислення образу Божого та намагання актуалізувати ікону у суспільстві поспілкувалися з викладачкою кафедри богослов'я УКУ, дослідницею ікони Марією Цимбалістою. Марія Цимбаліста працює у Національному музеї ім. А. Шептицького.

► **Наскільки у сучасному сакральному мистецтві митець може дозволити собі зайти далеко у переосмисленні образу Божого?**

М. Цимбаліста: Це залежить від того, для чого художник робить цей експеримент й виходить за межі традиційної іконографії чи стилю. Якщо митця цікавить проблематика релігії, або ж він, будучи християнином, переосмислює досвід особистого пізнання Бога через образ, тоді він, звісно ж, може розвивати власні дослідження й духовні пошуки так, як вважає за потрібне. Якщо ж ідеться про використання християнських символів та знаків поза контекстом релігійної культури, то ми вже не можемо говорити про них, як про твори церковного, сакрального характеру, це вже, радше, критичні дослідження віри як такої. Вони звісно ж існують у мистецтві, особливо ХХ-ХХІ століття, але перебувають поза межами духовного світу християнина.

Але, все ж, здебільшого, твори сакрального мистецтва творяться не лише для особистого споглядання, але для церкви як спільноти. Відповідно тут з'являється питання, наскільки церква може прийняти цей пошук та експеримент. Часто вона буває до нього зовсім не готова. Якщо худож-

ник хоче, аби його роботи вже сьогодні були у церкві, то він мусить певним чином взаємодіяти із церковною спільнотою, дослуховуватися до її думки або ж, принаймні, чітко роз'яснювати свій задум. Загалом, в українських церквах немає універсальної інстанції, яка б вирішувала, яка ікона є канонічною, а яка ні. На кожне конкретне рішення впливають багато факторів, зокрема, це історичний та соціальний контекст, поширена церковна традиція та смаки локальної спільноти.

В УГКЦ, принаймні у Львівській архієпархії, наскільки мені відомо, є комісія у справах сакрального мистецтва, яка би мала займатися аналізом та контролем оздоблення старих храмів та побудовою нових. Але, як я розумію, Церкві наразі бракує ресурсів, аби слідувати за усім систематично. Тим більше, що крім сучасного мистецтва у церквах існує велика проблема збереження давніх храмів, стінописів та ікон. На місцях ми часто бачимо ситуацію, коли у визначенні відповідних чи ні предметів сакрального мистецтва, – а це не лише архітектура, ікони й стінописи, але й літургичні предмети, шати, оздоблення для ікон, хоругви, книги, – навіть священник не є основною інстанцією, адже він залежить від своєї спільноти, яка фінансово підтримує власну церкву та її проекти, отже, має право голосу. Спеціалісти, мистецтвознавці, богослови теж не завжди мають можливість брати участь у такого роду рішеннях. Отож, найчастіше реалізація нових мистецьких проектів чи будь-які реновації у храмах залежать від освіченості, знань та розуміння локальної спільноти й, звісно ж, від ініціативності та намірів місцевих священнослужителів.

Продовження на 4 стор. ▼

ВІДЗНАКИ ІМ. ОТЦЯ ОМЕЛЯНА КОВЧА

Четверо українських військових капеланів стали лауреатами цьогорічної міжнародної відзнаки ім. отця Омеляна Ковча за видатний гуманітарний внесок. Ними стали: Отець-капелан Іван Ісаєвич, Мукачівська греко-католицька єпархія; Отець-капелан Юрій Казміренко, ПЦУ; Отець-капелан Павло Гончарук, Кам'янець-Подільська дієцезія, РКЦ в Україні; Пастор-капелан Василь Хіміч, голова ГО «Об'єднання християн-військовослужбовців України», Всеукраїнський союз церков евангельських християн-баптистів. (Ді УГКЦ)

УГКЦ ОТРИМАЛА КЕЛІЇ МОНАСТІРЯ ОТЦІВ-ДОМІНІКАНЦІВ

Президент Петро Порошенко передав Тернопільсько-Зборівській архієпархії УГКЦ сертифікат на комплекс келій монастиря отців-домініканців, який був націоналізований комуністичною владою. Приміщення келій монастиря домініканців у поєднанні з костелом (тепер – архикатедральним собором Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці УГКЦ) є частиною єдиного архітектурного комплексу, зведеного протягом 1749 – 1779 років. Із жовтня 1939 р. в приміщенні келій монастиря розміщено Державний архів Тернопільської області. У червні 1993 р. було прийнято рішення про повернення у власність УГКЦ приміщення церкви Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці та приміщення колишнього монастиря з умовою, що зроблено це буде після завершення будівництва нового приміщення державного архіву. У березні 2019 р. обласний державний архів завершив основні роботи із перевезення своїх фондів у нове приміщення. (Укрінформ)

НАГОРОДА БУНДЕСВЕРУ

В Гамбурзькому військовому шпиталі відбулась церемонія нагородження представників Медичної служби Бундесверу державними нагородами України. Так, командир санітарної служби Бундесверу та медичні директори трьох військових госпіталів Бундесверу з міст Берлін, Гамбург та Ульм, відповідно до Указу Президента України П. Порошенка, були нагороджені орденами «За заслуги». Посол України др. Андрій Мельник провів нагородження німецьких офіцерів на знак вдячності за їх безпосередній професійний та загальнолюдський внесок у справу порятунку та відновлення повноцінного життя українських солдатів та офіцерів, які отримали тяжкі поранення під час виконання завдань із захисту незалежності та територіальної цілісності України. З початку російської військової агресії проти України у 2014 році загинуло майже 13 тисяч українців та українок. Ще десятки тисяч були поранені в ході збройного конфлікту. (З повідомлення Посольства України в Берліні)

БІ-БІ-СІ ПОПРОСИЛА ВИБАЧЕННЯ У ПОРОШЕНКА

Британська телерадіомовна корпорація Бі-Бі-Сі попросила вибачення і погодилася виплатити відшкодування президентові України Петру Порошенку. Вибачення стосується некоректного матеріалу, в якому йшлося про те, що сторона Порошенка заплатила гроші за те, аби продовжити його зустріч з Дональдом Трампом. У статті, опублікованій в травні минулого року, стверджувалося, що адвокатів Трампа Майклу Коену були перераховані \$400 тисяч. Стаття згодом була видалена з сайту. Цю інформацію також озвучили у телевізійній програмі Бі-Бі-Сі. «Ми вибачаємося перед паном Порошенком за будь-які труднощі, які виникли, і погодилися заплатити йому збитки, судові витрати і взяли участь у спільній заяві у відкритому судовому засіданні», – заявили в Бі-Бі-Сі. (Європейська правда)

ВУЛИЦЯ ДЖОНА МАККЕЙНА

Вулиця Івана Кудрі у Києві носитиме ім'я сенатора США Джона Маккейна. Таке рішення прийняла Київська міська рада. Кудря був радянським розвідником і керівником підпільної розвідувально-диверсійної групи в Києві під час Другої світової війни. Його головним завданням була боротьба з «українськими націоналістами». (Новинарня)

ТОМОС НЕ ВІДКЛИКАЄТЬСЯ

Релігієзнавець Юрій Чорноморець прокоментував заяву Синоду Російської Церкви в Україні, у якій її єрархи вимагають, щоб Константинополь відкликав Томос, наданий ПЦУ. «Процедури відкликання Томосу не існує. У РПЦ та МП в Україні було 27 років на вирішення питання про українське православ'я, на те, щоб надати Томос у вигідній для себе конфігурації, чи то самим чи то з Константинополем, чи то з усіма Давніми Патріархатами. Тисячі шансів були, тисячі приводів, мільйони причин – і нічого не було зроблено», – написав Чорноморець у себе на Фейсбуці. Експерт порівняв єрархів РПЦ з вередливими дітьми: «Томос тому і Томос, що він не відкликається». (Третє око)

СУЧАСНА ІКОНА НЕ ВСТИГАЄ ЗА СВІТОМ

Важливо пам'ятати, що у церковному мистецтві головне значення має традиція, що означає передання із покоління в покоління християн певного багажу знань, практик, духовності та культури. В кожному іншому часі і місці Євангельська вістка та її пізнання обростають все новими коментарями, новими об'єктами, роздумами, зовнішніми формами. Це робить традицію живою й навіть мінливою, але суть залишається незмінною: християнська вістка до цілого світу про Єдиного Бога, Ісуса Христа – Сина Божого, який воплотився, був розп'ятий і воскрес заради спасіння людини та її повернення до Божого раю. В догматичному вченні Церкви йдеться про те, що канонічність сакрального мистецтва має полягати не у стилі чи використаному матеріалі, але у суті зображеного. Наприклад, ікона може бути у більш абстрактному стилі, або у реалістичному; виконана темперою чи акрилом; намальована на склі чи на дошці. Утім, є речі, без яких ікона вже не ікона. В першу чергу, ікона завжди є антропологічною, адже з'явилась із втіленням Ісуса Христа. Бог став людиною, й ікона нам являє це таїнство. Якщо в іконі немає людини, то суть її нерозкрита, вона залишається лиш знаком або ж символічним образом дійсності.

Саме слово ікона з грецької означає образ, взірець, портрет. Бога Творця людини бачити не може, зокрема, у Старому Завіті говориться про те, що людське око не в стані досягнути велич Божого образу – це може стати навіть смертельним досвідом для людини. Відблиски цього містичного таїнства пережили й описали лише окре-

зображення людини, то це вже не ікона. Весь сенс ікони – спасіння людини, а через людину – спасіння світу і повернення до раю.

Також ікона мусить бути універсальною, тому що це не була якась елітна річ, адже мова сакрального мистецтва мала якимось чином охопити все середовище Церкви. Соціальні чи куль-

Якщо йдеться про іконографію Сина Божого, то в ній незмінно присутній образ хреста. Навіть якщо Христос зображений на троні, чи у славі воскресіння, ми все ж побачимо хрещатий німб довкола його голови, адже було важливо показати, що спасіння відбувається через страждання на хресті. Відтак, знаряддя для пока-

Весь сенс ікони – спасіння людини, а через людину – спасіння світу і повернення до раю

мі обрані пророки Старого Завіту: Єзекиїл, Ісайя, Даниїл. У Новому Завіті все змінюється – Слово стає Тілом, Син Божий стає людиною, відтак, кожен, хто вірить, отримує доступ до Божого образу через досконалий образ Творця, яким є Христос. По суті, богослови, наголошуючи на значенні ікони для східної традиції, говорять про те, що ікона має право на існування лише тому, що Христос прийняв людське тіло і ми отримали можливість бачити Його живий, а не уявний образ, а також в особливий спосіб його вшановувати. З іншого боку, споглядаючи образ втіленого Христа, ми пригадуємо собі, ким є людина, адже на початку світу Людина теж була створена «на образ і подобу Божу». В іконі вона повертається до свого досконалого стану. Відповідно, якщо на іконі немає

турні поділи не були важливими, отож візуалізація образу Божого й основ християнського богослов'я мала б бути зрозумілою усім. Якщо ікона була двозначною у своєму прочитанні, то втрачала важливі сенси. [...]

Такі речі як колір теж можуть нести символічне й смислове навантаження. До прикладу, класичний візантійський стиль для нас асоціюється із золотом. Колір, що нагадує відблиск сонця. Не треба багато читати, аби зрозуміти, що він означає. В контексті християнства як колись, так і сьогодні ми можемо прочитати присутність золота в іконі як присутність Божої Слави. Лик Христа оточений золотим німбом – це Втілений Господь у Божественному саяві. Лики святих теж просвічені цієї особливою Божою присутністю.

рання розбійників стало дорогою до раю для християн. Хрест неможливо замінити іншим образом, адже він має занадто глибокий і дуже конкретний сенс. Можливо, тому це чи не найпопулярніший образ християнської культури у мистецтві XX-XXI століття загалом. [...]

Західна Церква не приховує того, що зараз як духовність людини так і сакральне мистецтво переживають глибоку кризу. Храми порожніють, суспільство ставиться до Церкви скептично, у самій церковній ієрархії багато внутрішніх клопотів. З огляду на досвід попередніх віків, а також сучасну культуру глобального віртуального простору, стає зрозумілим, що мистецтво може допомогти повернути людину

▼ Продовження. Початок на 3 стор.

до церковного життя, до Бога.

М. Цимбаліста: Якщо говорити про українські церкви, то вони себе якось відсторонили від художніх процесів в Україні. Маємо також великий загальний клопіт, адже дуже мало знаємо про українську ікону, а ще менше про інші традиції. Зараз тільки починаємо відкривати для себе той незнаний світ християнської культури.

► Якими темпами в Україні розвивається сучасна ікона?

М. Цимбаліста: В історії мистецтва важко говорити про темпи як і про розвиток. Але, загалом, треба сказати, що сучасна ікона не встигає за сучасним світом. Якісна християнська культура практично відсутня у віртуальному просторі, – ввівши слово icon в пошукову систему google, ми не побачимо християнської ікони, але локальні зміни все ж невидимо відбуваються. Наразі явище ікони не так розвивається як, завдяки художникам, що зацікавлені цією темою, творяться певні середовища, будуються місточки між сучасною культурою та церковним чи, ширше, сакральним мистецтвом, а це вже добре.

Розмовляла
Олександра Багач,
інформаційна агенція
«Дивись.info»,
текст скорочено

ХТ

ПІД ВЕЛИКДЕНЬ

СТРАСТІ...

Бачу ґаздів, поважних, у святочному поранні, і ґаздинь, зажурених, мовби зроду-віку радості не знали; бачу хлопців з калаталами, такими голосними, як вони самі, і дівчат до весняних квіточок подібних, – всіх їх бачу очима душі.

Довгими шнурами тягнуться з села до церкви. Тихий вечір окутує їх тінями, а струмочки весняних вод глушать їх розмову. На деревах свіжі листки, в ровах лежать останки торішнього снігу. Дві крайності межують з собою, як звичайно в житті.

ґазди дивляться, чи гарно сходить збіжжя, ґаздині говорять про розсаду, дівчата думають о гагілках.

Пахне свіжо зорана земля, з діброви повіває вітер, а далеко десь, крізь хмари, чути радісний крик птахів – віта-

Микола Пимоненко, «Великодня утренья» (1891 р.), Рибінський художній музей-заповідник

ють рідну землю. Визирає куполяста церква і моргає ясно освітленими вікнами, ніби кличе своїх вірних до себе.

СТРАСТІ...

Чую дрижущий голос старого панотця, як з полинялих листів читає страсті Христові, чую зітхання мужчин, жінок, дітей, ніби це не євангельські слова западають в їх душі, а каміння летить у криницю болю. Здається, цей біль розсадить стіни церкви. Мигтять свічки в мозолистих руках, ніби спомин червоних пожеж, довкола церкви стають пригадати Христового терпіння – Пилат, і Петро, і Юда. Вони лозою січуть його тіло, а товпа реве. Розіпни! Розіпни! То чого ж вони всі не такі, як на образах малюють, а ніби нинішні, ніби кожен їх бачив, і не одного, а багато, багато!

Продовження на 5 стор. ▼

ПІД ВЕЛИКДЕНЬ

Багато Юдів, багато книжників і фарисеїв, розбійників і воїнів жорстоких.

Багато, багато, багато!

А на цвинтарі дерева дух у собі примкнули, бояться, щоб котрого з них посіпаки царські не зрубали на хрест, або на копіє, котрим пробито бік Христа.

Тихо, лиш панотець дрижучим голосом читає, лиш народ зітхає глибоко, лиш далеко десь кигикають, вертаючи з чужини, птахи...

Тямлю, як малим хлопцем біг я у живний четвер під дзвіницю, де парубки розкладали вогонь. За мною бігла моя тінь, а з корчів вискакували страхи. Я дрожав, не знаю, чи від холоду весняного, чи від зворушливих настроїв. Тямлю, як високо знімалися кучеряві клуби диму, як вилися червоні гадюки вогню, як кривавий блиск обминав дубовий паркан. Нині димами окутаний весь край і весь

він в огні, весь у багрянці муки...

СТРАСТІ...

Парубки зносили з усіх сторін хто ворота, хто голови з розбитих коліс, хто порохняві колоди з-під війтової комори; зносили і метали в жар. Не ватру, а костер розпалили вороги наші на нашій прадідній землі, і метали в огонь не порохняві колоди, а здорово добро, живих людей...

Вогонь тріщить, полум'я сичить, як гадюка, ніби жалується, що не дають йому жерти самого себе до останка.

— Яка тепер година?

— Не чув? Давно другі півні піли. О цій порі привели Христа перед варту й питалися: — Коли ти цар, то де твоє військо? — А Христос каже до них: — Коли б я хотів, то злетілось би військо, як листя у лісі, але я хочу умерти за вас.

— А знаєте, чому осика

дрижить?

— Кажі!

— Як прийшли у ліс посіпаки, щоб дерево на хрест зрубати, то дуб, ялиця і явір мовчки стояли, мов мертві з болю, а осика дрижала і просила, щоб її не рубали, бо боїться кари. Так вона і дрижить з того часу.

— Між людьми теж тепер одні задубіли, а другі мов трепета тремтять. А я вже нічого не боюся, хоч мене на муки беріть. Я тепер сам, як палець, нікого мені вже не вб'ють, не знасилують, не зневажать, і гіршого, як бачив, не побачу. Та я ще хочу бачити, як прийде покаєння. А воно прийде, о, прийде! Тільки кривди рукою не затулиш.

— І Христа мордували, та він воскрес, а ми ж що, не християни?

— А про писанки чули?

— Чули, не чули – кажі!

— Як вели Христа на Голгофу, то хлоп якийсь ніс в кошеліку покладки на продаж.

А як побачив, що Христос під тільким тягарем опадає, то кошелік поклав на землю, взяв хрест і поніс; звичайно, хлоп до тягару привик. Вертає, дивиться, а покладки розмальовані один від другого краще, і в різні краски, і в різні узори.

— Нам би тепер писанки лише на червоно малювати, і чорні хрести, і білу тернину на них писати.

— А мені покійний батько казав, що як почалася війна, то Христос відірвався від хреста і впав на землю, в траву, долілиць. А як люди хотіли його знов почіпити і цвяхами стали руки й ноги прибівати, то з цвяхів капала кров.

— Тепер весь світ у крові, з кожного серця капає кров.

— Гей! Гей!

Говорять, а ватра догортає. Сирий туман окутує церкву, і липи, дзвіницю, і парубків, що потомлені кругом вогнища лежать. Лиш хрести на гробах бовваніють.

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

Ніби духи предків повилізли з могил і слухають розмови... Багато їх, багато...

А як в неділю вперше заграють великодні дзвони, і священник тричі зніме хрест угору і тричі возвістить: Христос воскрес! – то чуо, як з грудей мільйонів вихопиться один великий стогін, один червоний зойк: «І нам належить життя!».

Христе, ти муки прийняв за нас грішних і на дереві сорому повис, а на третій день на славі піднявся, а наші батьки, мужі і брати намарне мали б страдати і конати? Невже ж намарне лилася людська кров і душі, як осінні листя летіли, а край цілий стогнав, як велика Голгофа?

Ні, ні, ні! Як щезає дим – най щезнуть, і як тає віск від лица огня, – так най пропадуть во віки і во віки вороги воскресення народу!

Богдан Лепкий (1872–1941)

ХГ

ВХІД В ЄРУСАЛИМ

Вечеря Ісуса із Лазарем та Його вхід в Єрусалим – події не закриті в минулому. Вони стосуються нас і сьогодні. Бо таїнственну вечерю Христос буде споживати з нами, через своє низходження. Адже Божественна Літургія – трапеза Його тіла і крові. Після неї ми увійдемо в наше місто – наше щоденне життя і перед нами постане той самий вибір, як тоді перед людьми в Єрусалимі. Ми можемо прийняти і отримати спасіння й життя, або відкинути це. Бог приходить, але вибір є за нами...

На цьому наголосив Глава УГКЦ Блаженніший Святослав під час проповіді у свято Входу Господнього в Єрусалим у Патріаршому соборі Воскресіння Христового.

У Священному Писанні один із ключових образів, яким Боже Слово відкриває істину, є образ Бога, який приходить: «Наш Господь не є закритим сам у собі, а грядущим; Він є Богом, який рухається, Богом, який приходить до людини. Сьогоднішнє свято Входу Господнього в Єрусалим у собі несе один єдиний зміст і благовіст – "гряде наш Господь"». Навіть більше, кожна подія Страсного тижня є також розкриттям істини про прихід Господній до нас.

Євангельське читання цього дня має дві частини. Насамперед у ньому йдеться про дивну вечерю, що є «прообразом Тайної вечері, яку Ісус буде споживати

зі своїми учнями перед своєю смертю на хресті»: **«У домі Лазаря Той, хто воскрес, і той, кого воскресили, разом споживають вечерю. Дивна та вечеря! Учора наш Господь викликав людину з гробу, яка вже чотири дні перебувала в рабстві смерті, а сьогодні з нею вечеряє.** Ба більше, сестра Лазаря на тій вечері помазує Ісуса... Бо у Священному Писанні помазували миром лише царів, священників і пророків. Але це помазання показує нам щось глибше: та вечеря є ніби одкровенням внутрішнього життя Пресвятої Тройці, яка запрошує людину розділити з нею її вічне життя у воскресінні».

А інша частина – Христос, входячи в Єрусалим, зустрічає молодь, яка першою Його впізнає і приймає як Того, на якого так довго чекали, який може сповнити всі мрії молодої людини. «Його вхід має кілька гли-

боких ознак. Найперше, це низходження, приниження – сьогодні. Його вітають у славі, а за кілька днів від нього відречуться і скажуть, що немає іншого царя за римського кесаря; сьогодні стелять одяг перед ослим, на якому Він в'їжджає в Єрусалим, а за кілька днів з нього самого здеруть одяг і Він нагим предстане перед світом, а його одіж розділять між собою розбійники, що його розпинали, кидаючи жереб; сьогодні ріжуть галузки з дерев на знак сприйняття Єдиного, який несе перемогу, а за кілька днів Його розпнуть на хресному дереві і не будуть очікувати від нього, що Він дасть їм життя, а заберуть від Нього самого життя», – пояснив він.

Та серед тих людей, які бачать Христа, який подібно, як цар Давид, що заснував Єрусалим, сідає на жереб'я і входить у міс-

Робота Олександра Охупкіна

то, є особи двох категорій. Одні, подібно, як молодь, інтуїтивно відчують Бога як Царя, тому, аби перед Ним відкрити своє життя, вони до Його ніг стелять свою одіж (свою роль у суспільстві, своє завдання). А є інші, які в момент Його входу, прагнуть Його вбити. Людина по-різному сприймає Бога, що до неї хоче наблизитися...

Проповідник продовжив: «За кілька днів ми побачимо, як державні мужі й полі-

тики будуть бігати по церквах, жодної Літургії до кінця не вислухаючи, до Причастя не приступивши, аби зробити гарну фотографію і гарно показати себе. А пізніше, тут, в Києві, не вагаючись, вони підпишуть будь-який закон, який буде смертним засудом сімейним цінностям. Вони поклоняться новій атеїстичній ідеології гендеру, називаючи її чомусь «європейськими цінностями».

Продовження на 6 стор. ▼

ВХІД В ЄРУСАЛИМ

Буквально за кілька днів сила політиканів заповнять наші храми і посвячуватимуть паски, але не заважаються за 30 срібників продати національну

українську ідею, аби показати себе новоявленими месіями, а насправді вони є бешкетниками, які руйнують Українську Державу, виступають проти самих

засад суспільного державного буття і називають себе патріотами».

Однак, за словами Блаженнішого Святослава, за кілька днів те саме, мож-

ливо, зробимо і ми, прості громадяни України. Адже нині ми освячуємо вербу, а коли перед нами постане життєво важливий вибір, ми не зуміємо нашу віру

▼ Продовження. Початок на 5 стор.

втілити в наші вчинки. І, можливо, будемо відрікатися від того Господа, якому співаємо сьогодні «осанна».

Департамент інформації УГКЦ

ХГ

КРАХ МОСКВОФІЛЬСТВА НА ЗАКАРПАТТІ

Нещодавно в Празі вийшов переклад книжки закарпатця Михайла Мондича «СМЕРШ. Год в стане врага» [СМЕРШ. Рік в кублі ворога]. Видана вперше у 1948 році у Франкфурті-на-Майні в російському еміграційному видавництві «Посєв», вона стала справжньою сенсацією. Ще б пак! Автор відверто розповів, що бачив, працюючи перекладачем при визволенні Чехословаччини та Польщі. Вперше грізне радянське контррозвідвальне формування «СМЕРШ» (скорочено від «Смерть шпигунам»), що діяло на кожній ділянці фронту, постало в усій наготі і ницості. Написана телеграфічним стилем у формі щоденників, книжка за своїм викривальним і емоційним наповненням не має собі рівних. Згодом була перекладена німецькою та англійською, у 1984 році перевидана вдруге російською.

Цікава доля самого автора. Народившись у 1923 році в селі Нанково Хустського району на Закарпатті, закарпатець навчався в російській гімназії у Празі, де й став переконаним москвофілом. Згодом був учасником російських емігрантських організацій, навіть вчився в розвідвальній школі. В книжці згадує, що був закинутий аж на східний фронт. У 1944 році

Діти з українськими прапорами під час відзначення Дня Незалежності України. Закарпаття, 24 серпня 2015 року

знову опинився на Закарпатті, маючи завдання проникнути в радянські структури. Це йому вдалося: він став перекладачем у «СМЕРШі», що діяв при 4-му Українському фронті.

Цікавим є національний аспект книжки. Російська еміграція того часу була непримиренним ворогом комунізму, залишаючись водночас на великодержавних шовіністичних позиціях. Уся книжка Мондича просякнута російським патріотизмом. Українців для автора не існує як таких. Є тільки «українські сепаратисти».

Михайло Мондич описує визволення Закарпаття восени 1944 року від угорської окупації і встановлення радянських порядків. Процес воз'єднання з Україною очолювали в краї дві політичні сили: комуністи і русофіли. Слід зазначити, що український табір, на відміну від москвофільського, на той час був розгромлений угорським окупаційним режимом. Коли ж почалася «радянізація», українських патріотів знову піддали репресіям. Арештовували провідників Карпатської України, січовиків, молодих українських націоналістів. На керівних посадах Закарпатської України, окрім комуністів, опинилися відомі закарпатські русофіли: П. Лінтур,

Ю. Керча, П. Сова та десятки інших. Мондич зауважує, що в коридорах влади у Мукачеві та Ужгороді на різних рівнях бачить знайомі обличчя, своїх ідейних соратників. Завдяки цьому він може вільно входити в їхні кабінети і навіть виготовити собі нелегальні документи для втечі за кордон.

Прекрасно знаючи, що несе сталінський режим Закарпаттю, він все ж, як істинний російський патріот, наголошує: «Я теж за приєднання до Радянського Союзу. Але мною керують інші міркування. Я знаю, що чекає мій народ в рамках Радянського Союзу. Спочатку нещадна чистка. Потім болісний перехід до соціалізму. Цілком можливо, що більшовики переселять нас і знищать, як побутову одиницю. Для мене, особисто, останнє було б страшним ударом. Я люблю рідний карпатський побут, вдачу, звичаї, люблю полонини, Тису і Ріку, люблю ці розкидані по схилах гір хати, люблю звуки трембіт... Але нехай збудеться веління долі. Можливо, що, якщо Карпатська Русь не скористається наданою їй можливістю, їй доведеться в іноземному рабстві чекати ще тисячу років другого такого випадку. Я знаю, що в Радянському Союзі нам доведеться перенести багато горя. Страждає

вся Росія, будемо страждати і ми, але будемо страждати разом».

До кінця життя закарпатець Михайло Мондич залишився великоросійським патріотом. Одружився з онучкою відомого забайкальського козацького отамана Г. Семенова, працював в російській редакції Радіо Свобода і творив «руський мір» у Німеччині. Так, як творили його в радянську добу на Закарпатті фольклорист Петро Лінтур, що навіть у паспорті записався «росіянином», принципово російськомовні краєзнавець Петро Сова, літератори Йосип Жупан, Василь Сочка-Боржавін та десятки інших вихованців білогвардійської еміграції міжвоєнного часу.

БІЛЯ РОЗБИТОГО ІДЕЙНОГО КОРИТА

З висоти нашого часу бачимо помилковість цієї національної орієнтації. Парадокс полягав у тому, що тільки опинившись з Москвою в одній державі, закарпатці усвідомили, що вони не є росіянами. (Для багатьох це було справжнім відкриттям.) Те саме на початку ХХ століття трапилося з Галичиною, яка, переживши окупацію російською армією під час Першої світової війни, назавжди вилікувалася від москвофільства.

Нині на Закарпатті згадують останні вогнища «руського міра», розбудованого в радянську добу. Залишилась одна російськомовна школа в Ужгороді, на здобуття спеціальності російського філолога Ужгородського національного університету не можуть заповнити навіть кілька бюджетних місць. Заникли російськомовні ЗМІ. Закарпатці, на відміну від Путіна та Мондича, чітко розуміють, що вони з росіянами – не один народ. П'ятирічна війна на Донбасі – яскраве тому свідчення.

МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

Останнім заборолом російського духу за Карпатами залишаються парафії Московського патріархату, яких на Закарпатті близько шести сотень. Чимало православних священиків здобувало богословську освіту ще в радянські часи і є прямими агентами впливу. Про подібну практику засвідчили розсекречені архіви КГБ в Латвії. Про радянські методи роботи зі священнослужителями нещодавно розповів і патріарх Філарет. Настав час розкрити і ці «консерви», аби унеможливити діяльність «п'ятої колони».

Останнє соціологічне опитування, проведене Фондом «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» та УжНУ, засвідчило, що 82 % закарпатців виступають за вступ України до ЄС, і лише 0,4 % до Митного союзу. Ще менше – усього 0,2 % опитаних – виступило за військовий союз з Росією. Москва стала для закарпатців символом негативу та загрози.

Показово, що помер Михайло Мондич у 45 років. Дружина, яка пережила його на півстоліття, переконана, що до цього доклало руку КГБ. Все міняється у цьому грішному світі, окрім кремлівських прагнень і методів.

Олександр Гаврош, письменник, журналіст.

Подано за Радіо Свобода

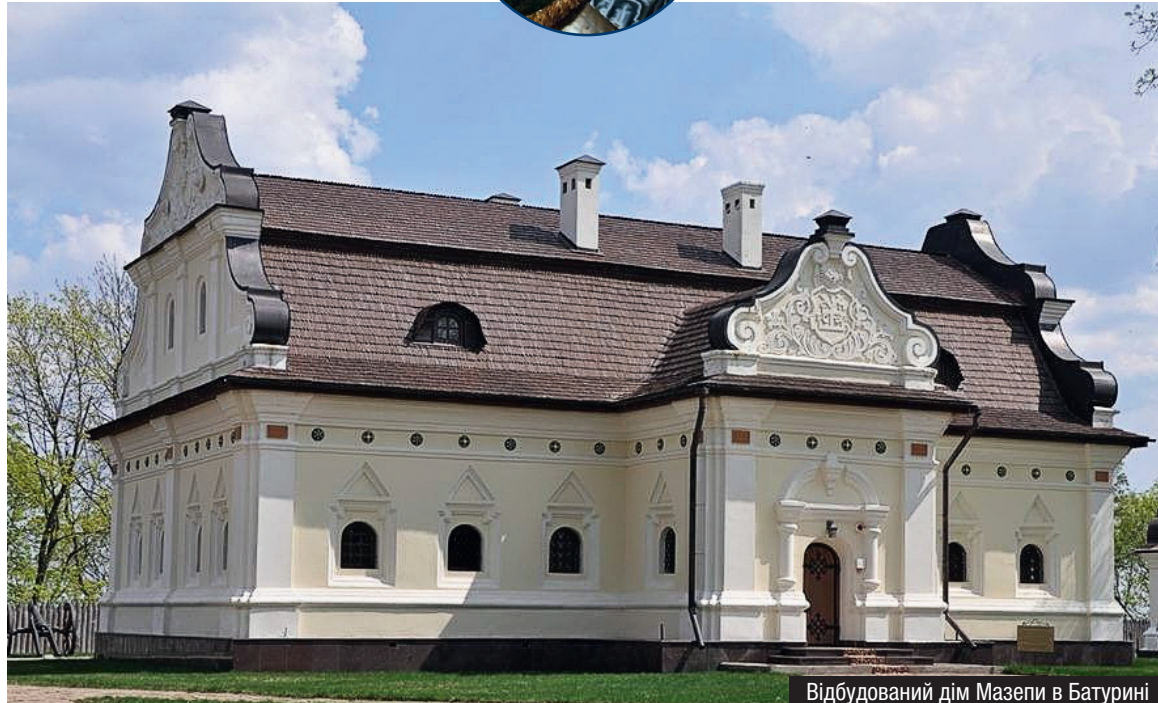
НЕВІДОМІ СТОРІНКИ ЖИТТЯ
Й БОРОТЬБИ ВЕЛИКОГО ГЕТЬМАНА (1)

20 березня виповнилося 380 років з дня народження Івана Мазепи. Час розставити крапки над «і» щодо цієї постаті, яка не має бути «суперечливою» в незалежній Україні.

Доля щедро обдарувала Івана Мазепу талантами: він був здібним воєначальником, мудрим правителем, вмілим переговорником, щедрим меценатом та, як сказали б сьогодні, ефективним менеджером. Також Іван Степанович знав кілька мов, грав на бандурі, писав вірші й пісні. Був дотепним і гострим на слівце, харизматичним і навіть у зрілому віці закохував у себе жінок. Та, як відомо, кому багато дають, з того суворо й питають. Тож складних випробувань у житті гетьмана (1639–1709) не бракувало.

Після 40 років воєн Іван Мазепа приніс в Україну довгоочікуваний мир та почав у Гетьманщині масштабне будівництво, якого країна не знала років сто. Зрештою, якщо архітектурний стиль називають на його честь – «мазепинське» бароко – це про щось таки свідчить.

Про цю непересічну постать української історії «Новинарні» розповідає доктор історичних наук, провідний науковий співробітник відділу української історіографії Інституту історії України НАНУ, дослідниця постаті гетьмана Мазепи Ольга Ковалевська.

Відбудований дім Мазепи в Батурині

— **Пані Ольго, готуючись до цього інтерв'ю, в багатьох статтях я натрапляла на фразу «Мазепа є однією із суперечливих постатей в історії». Для вас як історика ця постать є суперечливою? І чи не пора нам уже позбутися цих штампів?**

О. Ковалевська: Давно пора. І я дивуюся, чому цього досі не сталося. Адже в сучасній шкільній програмі, в ЗНО,

в підручниках досить повно і без всіх тих нашарувань, які нав'язували нам століттями, висвітлено біографію та діяльність Івана Мазепи, представлено його портрет – причому правильний, що відповідає реальному вигляду гетьмана.

Десять років тому в нас уже була ювілейна дата, пов'язана з річницею Полтавської битви (300 річчя – «Н»), і під ті події дуже багато було зроблено. Видано

науково-популярну та наукову літературу, проведено велику кількість конференцій, запущено сайт «Ім'я Івана Мазепи». Більше того, в Києві з'явився перший навчальний заклад, що носить ім'я гетьмана – 292-га школа в Дніпровському районі, на її фасаді встановлено меморіальну дошку. Встановлено пам'ятники Мазепі. Тобто з'явилася маса речей, які свідчать про те, що на 28-му році

незалежності ця постать не може залишатися суперечливою. З точки зору історії Мазепа повністю реабілітований.

Але мені теж доводиться стикатися з протилежним. Наприклад, оцінюючи цьогорічні роботи учнів Київської Малої академії наук, я зауважила кілька таких, які починалися з того, що гетьман Мазепа «є суперечливою постаттю». Мене це страшенно дратує, бо не можу второпати: звідки це йде? Можу припустити, що далеко ще не всі школи, не всі вчителі позбулися цих штампів і з якихось причин не хочуть цього робити. Хоча науковцями за цей час опубліковано два томи листів Мазепи, два томи його універсалів, два томи документів його доби – це те, де немає трактування істориків, а лише мова документів. Будь ласка, читайте, думайте, аналізуйте і робіть висновки. А висновок один: Мазепа – видатна особистість свого часу, відомий меценат, культурний та військовий діяч, який у багатьох питаннях випередив свій час. (далі буде)

Ліна Тесленко,
«Новинарня»

Українці в Німеччині

ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК ГРОМАДИ М. ВЮРЦБУРГ

Світлий празник Стрітіння ГНІХ став з минулого року храмовим празником молодшої громади українців УГКЦ у м. Вюрцбург (Баварія). Торжество празника розпочалося ще в переддень вечірню, служіння якої було розділено разом із німецькомовним хором

«Freunde der Ostkirche» м. Вюрцбург. Сам день празника супроводжувався Архиерейською Літургією, яку очолив екзарх Петро Крик, співслужили парох парафії о. Богдан Пушкар та о. др. Томас Немет. Наприкінці Служби було благословення вірних мо-

«Нині відпускаєш раба Свого, Владико, за словом Твоїм із миром, бо побачили очі мої спасіння Твоє» (Лк 2, 29–30).

Такими словами висловив праведний Симеон вдячність Богові за можливість побачити Воплочене Слово. Саме обіцянка Бога людині є однією із основ празника Стрітіння Господа Нашого Ісуса Христа. Бог Отець у повноті Свого милосердя приводить до храму Марію з маленьким Ісусом на руках, щоби виконати дану Симеонові обіцянку – він матиме благодать побачити Живого Бога. Празник Стрітіння нагадує нам таким чином, щоб ми не сумнівалися у Божій любові, не зневірювалися, але в повноті Йому довіряли. І саме освячення свічок у храмі стало уособленням просвіщення, надії, перемоги світла над темрявою.

щами мученика української Церкви блаженного Петра Вергуна, який був Апостольським Візитатором та адміністратором українців греко-католиків в Німеччині. Таким чином наша громада була першою в Німеччині, яка мала з блаженным Петром Вергуном таку молитовну зустріч. Його служіння було перервано, коли у червні

1945 року його заарештували працівники НКВС, а влітку 1946 року він був засуджений до 8 років ув'язнення в Сибіру в тюрмах ГУЛАГУ. Отець Петро так і не повернувся на Батьківщину, але став для нас взірцем подвижницької віри.

Приклад праведного Симеона, як і приклад о. Петра Вергуна ще раз показують нам необхідність довіри

Богові: як і дві тисячі років тому Симеон повірив Господу, так і о. Петро не відрікся від своєї віри, але й показав нам повноту довіри до Всевишнього та покладання надії на Нього.

«Поки людина живе, дихає, вона сподівається. І я маю надію. А там – воля Божа» (із листів о. Петра Вергуна до родини).

Для «ХГ» Євгенія Синюта

ХРАМ УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ В ЛЮРДІ

Золотоверхий храм Успіння Божої Матері, історія якого тісно пов'язана з особою о. Василя Прийми, знаходиться в Люрді на вулиці України (rue de l'Ukraine). Сама назва вулиці є свідченням прихильності з боку французької влади до українців в період будівництва храму. Він пригортає увагу паломників з різних країн і різних національностей, які з великим зацікавленням відвідують цей храм як групами, так і особисто.

Блаженнішого Патріарха Йосифа Сліпого) за участю владика Генрі Донзе (римокатолицького єпископа Тарбу та Люрду) у присутності єпископів, священників і більш, ніж тисячі прочан.

Сестри Службениці Непорочної Діви Марії, що служать при храмі, щодня моляться Утреню, співають Службу Божу, супроводжують прочан по святих місцях та музеях Люрду, а також під час міжнародної Вервиці.

При церкві відкрито дім паломника і у 2018 році сестри Службениці з Провінції Співстраждання Матері Божої в Україні активно долучилися до служіння в ньому. Окрім мирян, вони приймають також єпископів та священників.

За сприянням владика Бориса Гудзяка (18 лютого 2019 року Святішим Отцем Франциском призначений митрополитом і архієпископом Філадельфійської митрополії Української Греко-Католицької Церкви в Сполучених Штатах Америки) з 11 по 18 березня 2018 року на конференції французьких єпископів при Українському

Храмі Успіння Божої Матері у Люрді вперше відбувся пленер українських іконописців та виставка сучасних українських ікон.

Минулого 2018 року новоствореній в жовтні 2016 громаді УГКЦ в м. Марселі було подаровано престіл від УГКЦ в Люрді, а в неділю, 7 жовтня, владика Борис Гудзяк у каплиці св. Івана Хрестителя здійснив чин освячення нового престолу у присутності духовенства та мирян.

У 2018 році душпастирську опіку прочанам в Люрді почергово надавали священники Єпархії Святого Володимира Великого у Парижі, а в цьому році для служіння прочанам при нашому храмі призначено о. Романа Остап'юка.

Крім цього, щороку в Люрді, у травні, відбувається міжнародна проща військовослужбовців, у якій беруть участь також військові з України. Їх супроводжують єпископ та священники. А в кінці жовтня відбувається національна проща українців, в якій беруть участь вірні УГКЦ зі священниками. Минулого року на цій прощі були присутні три

єпископи: владика Борис Гудзяк, владика Гліб Лончина, СУ, владика Діонісій Ляхович, ЧСВВ. Інформацію щодо дати національної прощі в цьому році дивіться на сайті єпархії ugcc.fr

Храм Успіння Божої Матері східного обряду в Люрді – єдиний духовний центр українського народу. В ньому відбуваються богослужіння, тут можна сповідатися, отримати святу тайну хрещення, миропомазання, елеопомазання та шлюб не лише українським прочанам, але також представникам інших національностей, що відвідують Люрд.

2019 рік є проголошений в Люрді роком Святої Бернадети, якій вісімнадцять разів об'являлася Мати Божа. Мільйони прочан з усього світу прибувають до Люрду для того, щоб відвідати місце об'явлення та омитися у святій воді, в якій відбулося багато зцілень. Запрошуємо відвідати Люрд і наш український храм Успіння Матері Божої, а також завітати до павільйону пам'яті і пошани жертводавців при церкві.

Для «ХГ» о. Герман Ничак, ЧСВВ

Збудований у 1982 році за пожертви українських емігрантів, він є символом перемоги християнської України над радянським режимом і яскравим проявом широкої солідарності та єдності українців у вільному світі.

Ініціатором побудови українського храму в Люрді був патріарх Йосиф Сліпий, який за десять років до початку будівництва відвідав Люрд. Священик Василь Прийма із села Бачів Львівської області доклав найбільше зусиль до побудови храму. В цій роботі йому допомагали о. Павло Когут з Мавілеру, о. Ярослав Салевич з Ліону та інші священики.

В той час, коли о. Василь Прийма розсилав листи, іздив особисто та закликав українців діаспори скласти пожертви для побудови храму, УГКЦ в Україні була в підпіллі, тому її вірні не мали можливості приєднатися до цієї збірки коштів, але їх тиха жертва була голо-сом, який промовляв найголосніше! Вони почали приїжджати до Люрду вже після

виходу УГКЦ з підпілля.

Українці діаспори з радістю відповіли на заклики о. Василя Прийми стосовно збору пожертв на будівництво храму. Імена тих людей, хто пожертвував більше однієї тисячі доларів, записані золотими літерами, а тих, хто переказав на побудову храму менше цієї суми, викарбувані срібними літерами на мармурових плитах в павільйоні пошани і пам'яті жертводавців, що знаходиться в цокольному поверсі підмурків церкви.

Український архітектор Мирослав Німців безкоштовно розробив проект храму, а також подарував дві тисячі доларів для його будівництва. Професор академії прикладних мистецтв з Кракова Юрій Новосільський розписав храм, а митець Петро Холодний виготовив іконостас.

Урочисте освячення храму відбулося в суботу 28 серпня 1982 року. Святу Літургію очолив Високопреосвященніший Мирослав-Іван Любачівський (на той час – архієпископ-коад'ютор

ВСЕНАРОДНЕ ПАЛОМНИЦТВО ДО СОБОРУ СВЯТОЇ СОФІЇ У РИМІ

Головний храм УГКЦ за кордоном, прокатедральний собор Святої Софії в Римі, цього року святкує ювілей 50-річчя з дня освячення. Центральною подією святкувань буде Архиєрейська Божественна Літургія, яку 1 вересня очолять Блаженніший Святослав у співслужінні єпископів Синоду УГКЦ.

Повернувшись із сибірського заслання до Риму в 1963 р., патріарх Йосиф Сліпий одразу почав збір коштів на будівництво собору Святої Софії в Римі. У червні 1967 р. були розпочаті будівельні роботи, а вже 27–28 вересня 1969 р. собор було урочисто освячено в присутності Єпископа Риму Павла VI, який вклав у престіл мощі св. мученика папи Климента. Будуючи на зразок Святої Софії в Києві собор Святої Софії в Римі, патріарх Йосиф визначив для нього особливу місію – бути «знаком і символом знищених і збезчещених українських храмів Божих, між ними наших найважливіших свідків – соборів, свідків нашого прадідівського християнства, Святої Софії в Києві і Святого Юра у Львові!» (Із Заповіту патріарха Йосифа Сліпого). За півстоліття свого

існування храм став важливим центром духовного, культурного та національного життя українського народу.

Блаженніший Святослав у своєму посланні «Наша Свята Софія» так охарактеризував ідентичність своєї патріаршої катедри у Римі: «Будуючи собор Святої Софії в Римі, освячуючи його разом зі святим папою Павлом VI, цей подвижник Христової віри споглядав Софійський собор у Києві як материнський храм нашої Церкви, в якому молилися і його великі попередники. Київський храм патріарх Йосиф бачив видимим собором невидимої Софії, церковної та національної мудрості, що перетривала тисячоліття в тілі й крові його рідної Церкви, а сьогодні переможно сяє на всю Україну та весь світ. Патріарший собор у Римі є

промовистим символом вселенськості Софії Київської, втіленням жаги українського серця до повноти єдності в Христі, дарованої нашому народу в хрещальній купелі князя Володимира. Він є знаком невмирущості осяяного Божою благодаттю українського духу – того самого, що його власним життям втілював патріарх Йосиф».

Саме тому ювілей святкування 50-річчя собору Святої Софії в Римі буде відзначатися на загальноцерковному рівні. З цієї нагоди цього річного Синоду Єпископів відбудеться у Вічному місті, а центральною подією початку роботи Синоду та ювілейних святкувань буде Архиєрейська Божественна Літургія, яку очолять Блаженніший Святослав 1 вересня (початок о 10:00).

Прес-служба товариства «Свята Софія»

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME

Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetskyi
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5